

Преглед на въведените от БНБ макропруденциални мерки във връзка с рисковете пред банковата система

Макропруденциалният мандат на БНБ се упражнява чрез надзор върху дейността на кредитните институции и банковата система въз основа на непрекъснато наблюдение, идентифициране и оценка на системните рискове. Обект на анализ са както вътрешноприсъщите за банковата система рискове, така и развитието на икономическата обстановка, в която се осъществява дейността на банките. Анализът на рисковия профил на банковата система обхваща развитието на основните бизнес линии и ключовите регулаторни рискове – качество на активите, равнище на доходност, капиталова адекватност и ликвидност и оценката за цикличните и структурните измерения на системния риск, които са база за въведените макропруденциални инструменти. Актуалната информация за тенденциите в банковата система се оповестява чрез ежемесечни прессъобщения, а основните аналитични изводи се включват в тримесечната публикация на БНБ „Банките в България“.

Като част от Единния надзорен механизъм (ЕНМ), към който България се присъедини чрез установяването на тясно сътрудничество между ЕЦБ и БНБ, считано от 1 октомври 2020 г.¹, БНБ осъществява надзорните си функции по отношение на банките в България в пълно съответствие с изискванията на националната, европейската и международната правна и пруденциална рамка. Провеждането на макропруденциалната политика на БНБ се координира с ЕЦБ съобразно заложените процедури по чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции. Ако счете за необходимо ЕЦБ може да определи по-високи изисквания за съответния обхват от макропруденциални инструменти, включително и капиталови буфери. БНБ внедрява всички насоки, указания, аналитични и методологически изисквания на ЕЦБ както за значимите институции в България (ЗИ; SI), така и в качеството си на национален компетентен орган по отношение на по-малко значимите институции (ПМЗИ; LSI). БНБ участва със свои представители в съвместните надзорни екипи, посредством които ЕЦБ осъществява надзора над значимите институции на ниво ЕНМ. Към края на 2023 г. 69% от общите активи в банковата система са при значимите институции. В рамките на своя мандат БНБ прилага непрекъсваем надзорен процес на микроравнище по отношение на бизнес модела и рисковия апетит на всяка банка, контролирайки за наличието на достатъчен капитал и резерви за посрещане на рисковете, произтичащи от дейността ѝ. Съобразно своя макропруденциален мандат БНБ извършва оценка на процесите и тенденциите в банковата система, въз основа на която разработва и прилага макропруденциална политика и инструменти², насочени към предотвратяване и намаляване на системния риск и избягване на пренасянето и разпространението на неблагоприятни ефекти, за да бъде секторът предпоставка и фактор за устойчив икономически растеж.

Макропруденциалната политика на БНБ по отношение на капиталовите буфери се характеризира с висока консервативност и навременна проактивност, като текущо са активирани всички буфери. Предпазният капиталов буфер бе определен на максималния размер от 2.5% в 2014 г. без преходен период. Буферът за системен риск се прилага от всички банки на ниво от 3% за рисковите експозиции в Република България от 2014 г. При проведеня през 2023 г. двугодишен преглед на буфера за системен риск беше потвърдено неговото равнище на 3% от

¹ <https://www.bnb.bg/BankSupervision/BSSingleSupervisoryMechanism/index.htm>

² Текущият преглед на капиталовите буфери е по утвърдени от УС на БНБ методики, базирани на най-добри европейски практики.

местните рисково претеглени експозиции с оглед на рисковете и факторите с потенциално силно въздействие върху устойчивостта на банковата система, произтичащи от основните характеристики на банковия сектор и значимостта му в цялостното финансово посредничество, от вътрешноприсъщите рискове и уязвимости и от икономическата среда. Буферът за други системно значими институции (ДСЗИ) се въведе през 2016 г. на ниво от 0.5% до 1% съобразно системната значимост с преходно приложение до 2020 г. На ежегодния преглед през 2023 г. бяха идентифицирани шест институции. Относно цикличната компонента на системния риск, антицикличният капиталов буфер има за цел да запази способността на банковата система да посрещне неблагоприятните ефекти от проявленията на бизнес и финансовия цикъл чрез засилване на капиталовата позиция на банките. През първите девет месеца на 2023 г. нивото на този буфер беше 1.5%, приложимо към кредитни рискови експозиции в Република България, като БНБ бе един от първите компетентни органи, които затегнаха мярката след пандемията от COVID-19. Предвид трайно запазилите се високи темпове на кредитен растеж и несигурността в икономическата среда, през септември 2022 г. нивото на антицикличния капиталов буфер беше повишено на 2.0% (в сила от 1 октомври 2023 г.), като бе отчетена вероятността от изостряне и натрупване на рискове за финансовото посредничество с оглед на икономическите процеси в ЕС и отражението им върху финансовата система. Прилаганата макропруденциална политика на БНБ за капиталови буфери е традиционна оценявана високо от международните партньори (ЕЦБ, ЕССР, МВФ, кредитни рейтингови агенции и др.).

Акумулацията на всички капиталови буфери в България в края на 2023 г. води до комбинирано изискване за буфер на банковата система в размер на 8.1% от общите рискови експозиции, което представлява едно от най-високите изисквания в Европа. За сравнение комбинираното изискване за буфер за значимите институции в ЕНМ в края на 2022 г. е било в размер на 3.6%³. Ефективността на рамката за капиталови буфери при българските банки допълнително се засилва от преобладаващия дял на рисково-претеглени активи по стандартизиран подход за кредитен риск, което при равни други условия предполага по-консервативен конверсионен фактор, рефлектиращ в по-висок размер на рискови експозиции и съответно капиталови изисквания за единица балансов актив. Друг фактор за по-високо ниво на рискови експозиции е третирането на експозиции към централни банки и централни правителства във валута, различна от местната, които за България в евро получават ефективно рисково тегло от 25% с приложение от 1.1.2024 г. и 50% от 1.1.2025 г. Накрая, консервативното ниво на комбинираното изискване за буфер е също съществен елемент при определянето на минималното изискване за собствен капитал и приемливи задължения (MREL) по линия на компонента капацитет за рекапитализация за по-малко значимите институции.

С оглед поддържането на допълнителна капиталова устойчивост като съображение за финансова стабилност, БНБ прилага по-строги критерии по чл. 124 от Регламент (ЕС) № 575/2013 относно експозиции, обезпечени с ипотeki върху недвижими имоти оценявани по стандартизиран подход за кредитен риск. За частта от експозицията, обезпечена с ипотека върху жилищен имот, която не надвишава 70% (80% стандартно) от по-ниската от пазарната и ипотечната заемна стойност на ипотекирания имот се прилага рисково тегло от 35%. По този начин при равни други условия обемът на рискови експозиции, обезпечени с ипотeki върху недвижими имоти е по-висок, което съответства на по-високо ниво на капиталови изисквания и буфери.

³ Enria 2023, Banking supervision beyond capital. Speech by Andrea Enria, Chair of the Supervisory Board of the ECB, at the EUROFI 2023 Financial Forum organised in association with the Spanish Presidency of the Council of the EU.

Състояние на банковата система

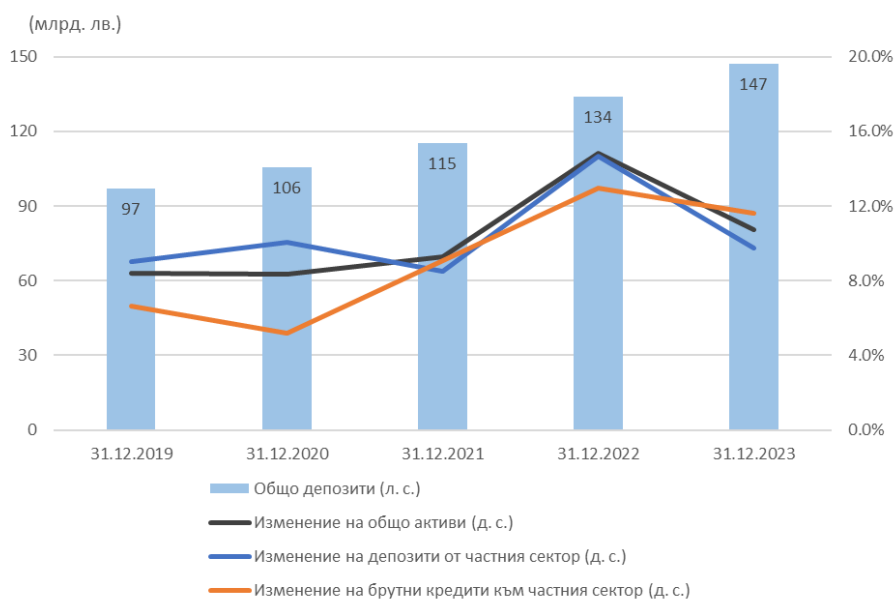
През 2023 г. банковата система продължи да се характеризира с висока капиталова и ликвидна позиция, с ниско ниво на необслужвани кредити (NPL) и с растяща доходност и ефективност. Съотношението на базовия собствен капитал от първи ред (СЕТ1) е 20.07% в края на 2023 г., а общата капиталова адекватност (CAR) нарасна до 21.65% към 31.12.2023 г. Това обуславя превишение на капитала над регулаторните изисквания и капиталови буфери в размер на 3.3 млрд. лв. (3.9% от рисковите експозиции), като близо 60% (1.9 млрд. лв.) от обема на капиталовия излишък се определя от значимите институции. Показателите за ликвидност коефициент на ликвидно покритие (LCR) и отношение на нетно стабилно финансиране (NSFR) значително надвишават регулаторните изисквания от 100%, като в края на 2023 г. LCR е 242%, а NSFR – 161%. Ликвидният буфер е в размер на 53.0 млрд. лв., като близо 70% (38.1 млрд. лв.) е присъщ на значимите институции. Характерно за по-малко значимите институции е поддържането на по-високи съотношения на LCR и NSFR спрямо системните нива. Същевременно продължи намаляването на brutните необслужваните кредити и аванси в балансите на банките до 3.9 млрд. лв. и на техния дял в общите кредити и аванси до 3.62%. Това се дължеше, от една страна, на операциите на банките по отписвания и продажби на необслужвани кредити, а от друга – на растежа на обема на кредитния портфейл. Степента на провизираност остава на адекватно ниво от около 50%. Съотношението за цена на риска, определено на текуща база главно от направените разходи за обезценка като процент от общия обем на brutните кредити и аванси, подлежащи на обезценка, е на ниво от 0.81%. Печалбата на банковата система в края на 2023 г. възлиза на 3.4 млрд. лв., което обуславя нарастване на показателите за рентабилност на капитала (ROE) и активите (ROA) до 17.01% и 1.98%, респективно. От своя страна показателят за ефективност, изразен като дял на разходите за дейността (административни, амортизация и вноски във фондове за реструктуриране и схеми за гарантиране на депозитите) в общите оперативни доходи се свежда до под 40%. Малко над 75% (2.6 млрд. лв.) от размера на печалбата се генерира от значимите институции. Спрямо ЗИ и ПМЗИ в ЕНМ, банковата система в България оперира с по-високи нива на капитал и ликвидност, с малко по-слабо кредитно качество и с по-висока рентабилност и ефективност.

31.12.2023	СЕТ1	CAR	LCR	NSFR	NPL	Цена на риск	ROE	Ефективност
Банкова система	20.07%	21.65%	242%	161%	3.62%	0.81%	17.01%	39.26%
ЗИ в ЕНМ	15.73%	19.71%	164%	127%	2.30%	0.46%	9.31%	57.02%
ПМЗИ в ЕНМ	17.79%	19.08%	217%	132%	2.32%	n.a.	6.88%	59.28%

Източник: БНБ и [ЕЦБ](#).

Бизнес моделът на банковата система е изграден върху стабилен и органичен растеж подкрепен от устойчив прираст на депозитите и по-специфично на финансирането от частния сектор. Общият размер на депозитите в края на 2023 г. достига до 147 млрд. лв., като депозитното нарастване за последните четири години е 50.1 млрд. лв., а финансирането от частния сектор съответно се е повишило с 43.1 млрд. лв. Ръстът на депозитите е особено изразен през последните две години, което обособява годишен растеж на активите и частното кредитиране от по над 10%. Делът в годишното изменение на общо депозити на значимите институции през 2022 г. и 2023 г. е 71% и 85%, респективно.

Салдо на общо депозити и годишно изменение на общо активи, депозити от частния сектор и кредити към частния сектор

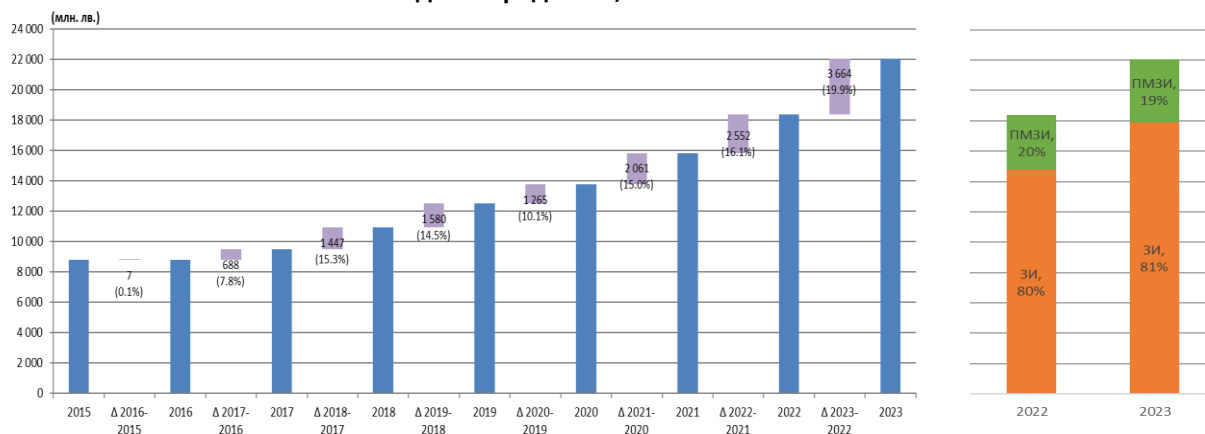

Източник: БНБ

Кредити, обезпечени с жилищни недвижими имоти

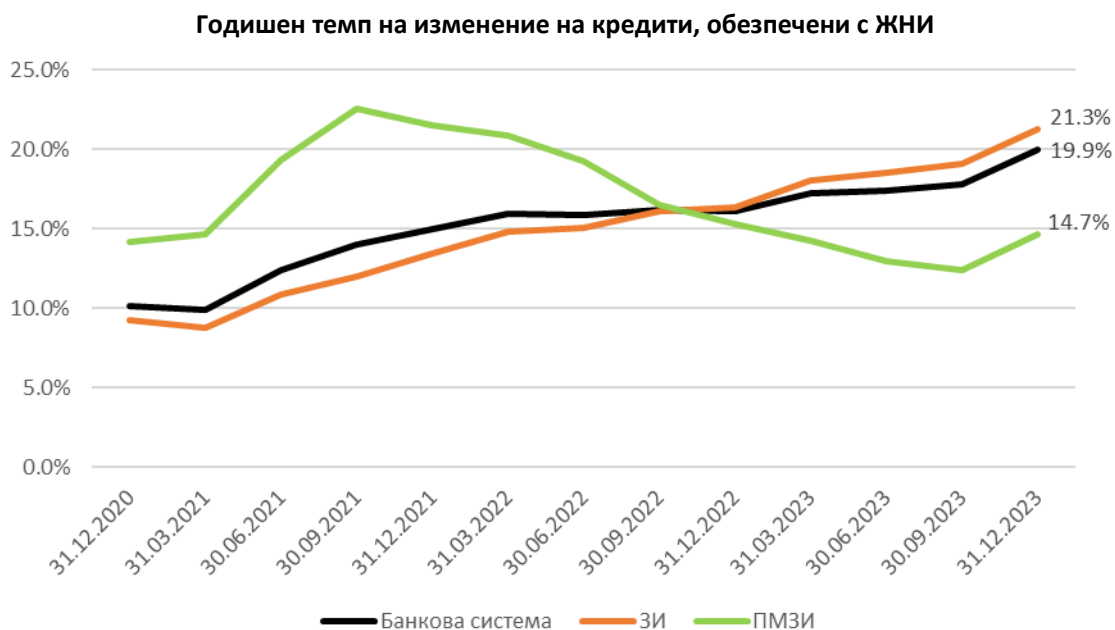
Секторът на кредити, обезпечени с жилищни недвижими имоти (ЖНИ) се характеризира с продължителен темп на нарастване, който е особено изразен през последните две години. В края на 2023 г. салдото на това кредитиране достига до 22.0 млрд. лв., като годишното изменение е в размер на 3.7 млрд. лв. (19.9%). Кредитирането в този сегмент е концентрирано в значимите институции, които имат пазарен дял от близо 80% (17.9 млрд. лв.)

Салдо на кредитите, обезпечени с ЖНИ

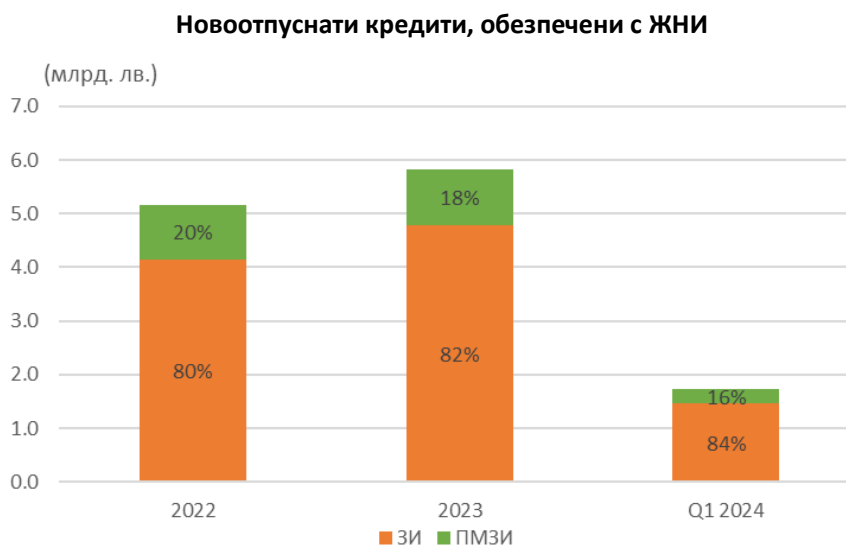
Източник: БНБ

Годишният темп на нарастване на кредитите, обезпечени с ЖНИ за банковата система се увеличава от 10.1% в края на 2020 г. до 15.0% и 16.1% през следващите две години и се ускорява до 19.9% в края на 2023 г. Темпът на растеж за значимите институции е сходен със системата, като през 2023 г. поддържа минимален прираст. При по-малко значимите институции годишното изменение е с намаляващ темп от третото тримесечие на 2021 г. и достига до 14.7% в края на разглеждания период.

Източник: БНБ

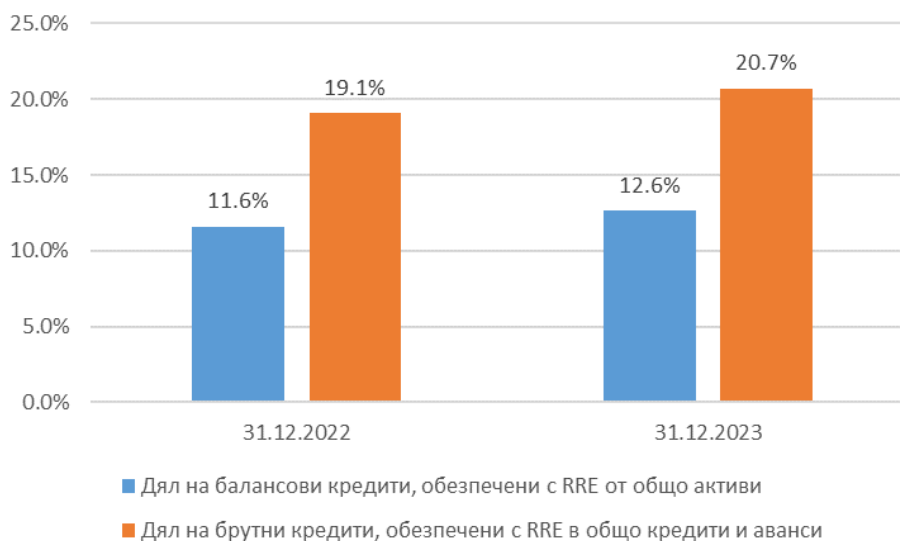
Брутният обем на новоотпуснатите кредити, обезпечени с ЖНИ възлиза на 5.2 млрд. лв. през 2022 г. и на 5.8 млрд. лв. през 2023 г. За периода на първото тримесечие на 2024 г. новоотпуснатите кредити са в размер на 1.7 млрд. лв. С основен принос при новоотпуснатите кредити, обезпечени с ЖНИ имат значимите институции, които поддържат дял от поне 80%.

Източник: БНБ

Делът на кредитирането, обезпечено с ЖНИ остава на ниско ниво спрямо общите активи и кредитите и авансите на банковата система, като липсва преекспонираност на банките към сегмента. В края на 2023 г. делът на кредитите, обезпечени с ЖНИ в общо активи е 12.6%, а в общо кредити и аванси – 20.7%. Изменението на дяловете спрямо 2022 г. е минимално.

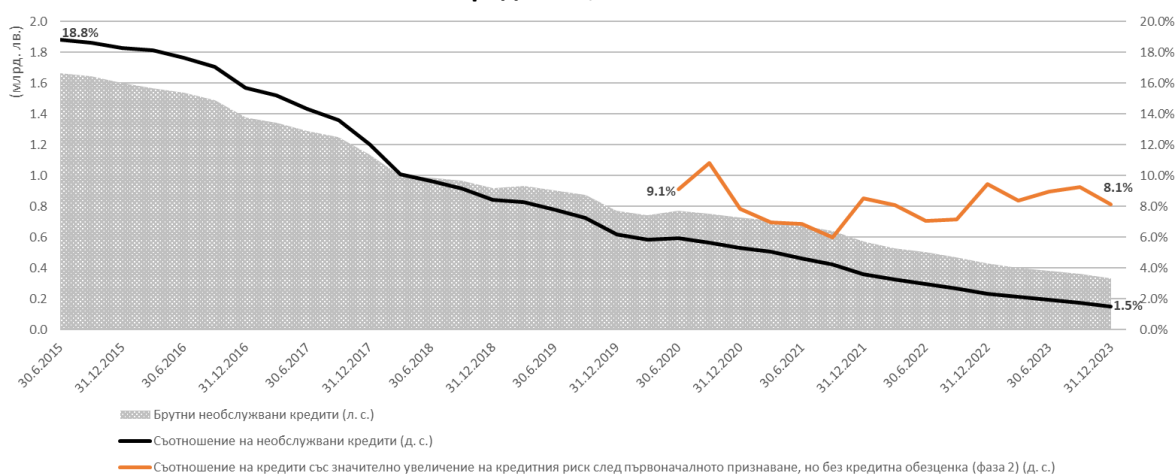
Дял на кредити, обезпечени с ЖНИ в общо активи и кредити и аванси

Източник: БНБ

Кредитното качество на кредитите, обезпечени с ЖНИ остава на добро ниво на фона на дългосрочна тенденция на понижаване на необслужваните кредити като обем и дял. В края на 2023 г. брутните необслужвани кредити се свеждат до 332 млн. лв., което представлява съотношение на NPL от 1.5%. Спрямо юни 2015 г., обемът на NPL се е редуцирал над 5 пъти, а съотношението намалява с над 17 процентни пункта. Степента на провизираност остава адекватна на ниво от 50%. От своя страна, съотношението на кредити със значително увеличение на кредитния риск (фаза 2) по МСФО 9 е в размер на 8.1% в края на периода.

Качество на кредитите, обезпечени с ЖНИ

Източник: БНБ

През 2023 г. кредитната активност на търсенето на жилищни ипотечни кредити се засилва, особено в последното тримесечие на годината. Растящата активност се запазва и през първото тримесечие на 2024 г. Независимо от това тримесечният обем на одобрените искания за кредити от страна на банките остава с плавно ръст. Делът на одобрените искания за кредит се запазва под 50% и дори намалява до 46% в края на Q1 2024 г.

Източник: БНБ

Кредитни стандарти⁴

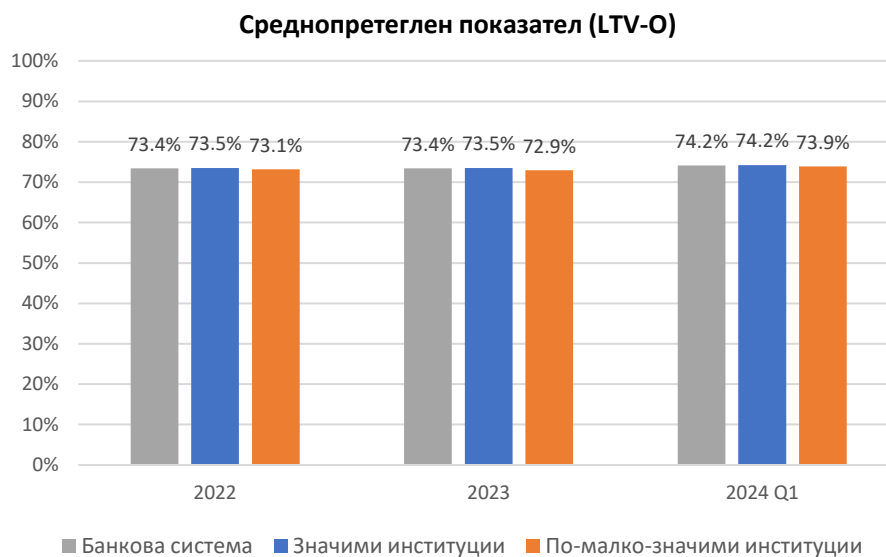
Анализът на експозициите на банките към кредити, обезпечени с жилищни недвижими имоти, е важен аспект от макропруденциалното наблюдение на рисковите фактори със системен характер за банковата система. През последните няколко години обемът на наблюдаваната информация, отнасяща се до сегмента на жилищното кредитиране, бе допълнително разширен с целеви проучвания през 2019 г. и 2021 г. и с въвеждане на тримесечна макропруденциална отчетност относно стандартите, прилагани от банките при отпускане на кредити, обезпечени с жилищни недвижими имоти, в началото на 2022 г. Данните позволяват да се проследи рисковия апетит на банките при вземане на кредитни решения спрямо показатели за степента на обезпеченост, задлъжнялост и кредитоспособност при кредитите, обезпечени с жилищни недвижими имоти, и е в унисон с приетата през 2016 г. и изменена през 2019 г. препоръка на ЕССР относно запълването на празноти в данните за недвижимите имоти (ЕССР/2016/14 , с изменение от 2019 г. ЕССР/2019/3).

Прегледът на наблюдаваната в процеса на макропруденциален анализ информация показва, че през последните две години повишеният кредитен растеж като цяло не е съпроводен с разхлабване на кредитните стандарти и банките подхождат балансирано при поемането на рискове, произтичащи от пазарите на жилищни недвижими имоти.

Показателят за „съотношението между размера на кредита и стойността на обезпечението при отпускане“, LTV-O, показва степента на обезпеченост на новоотпусканите кредити с жилищни недвижими имоти, измерена спрямо текущата пазарна оценка към датата на отпускане на кредита. През 2022 и 2023 г. среднопретегленият показател LTV-O за банковата система остава практически без промяна, докато през първото тримесечие на 2024 г. се

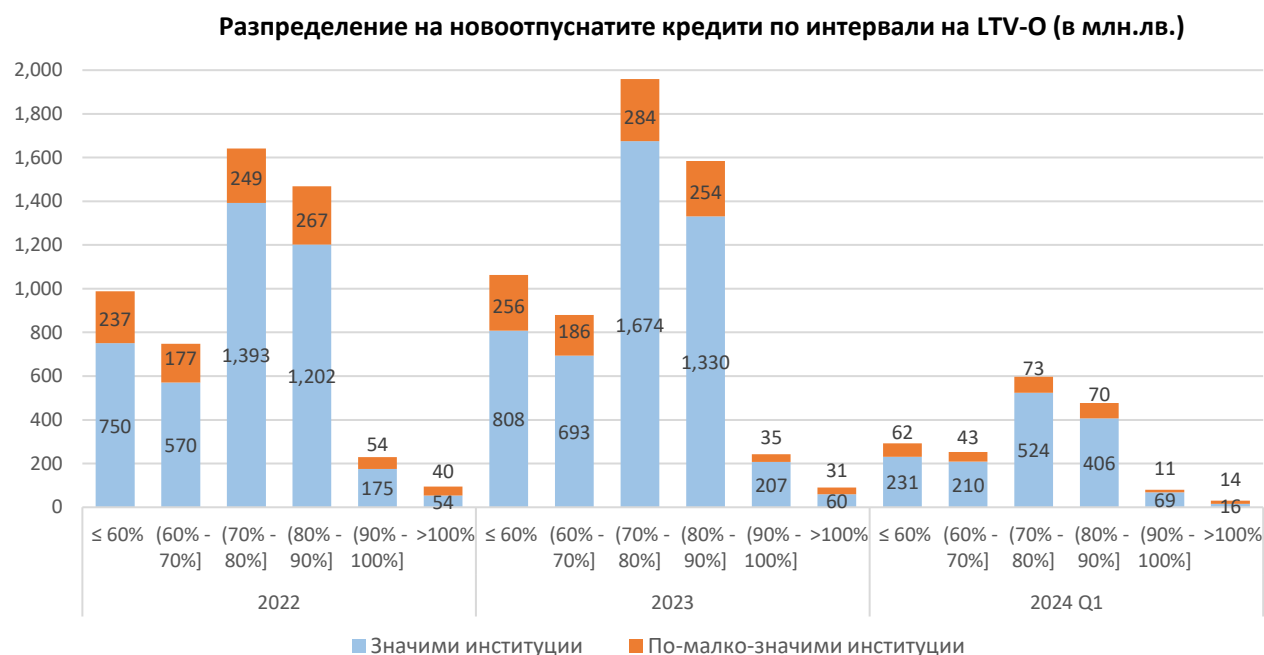
⁴ Агрегирането на данните за кредитните стандарти от надзорната отчетност на БНБ е извършено на база отчети, постъпили до 07.05.2024 г. Източник на информацията за въведените лимити на показателите по държави е базата с данни на ЕССР „[Overview of national macroprudential measures](#)“ към 30.04.2024 г.

наблюдава слабо повишение. Съпоставка между претеглените показатели за обхвата на значимите и на по-малко значимите институции показва сходни кредитни стандарти, прилагани при отпускане на новите кредити.

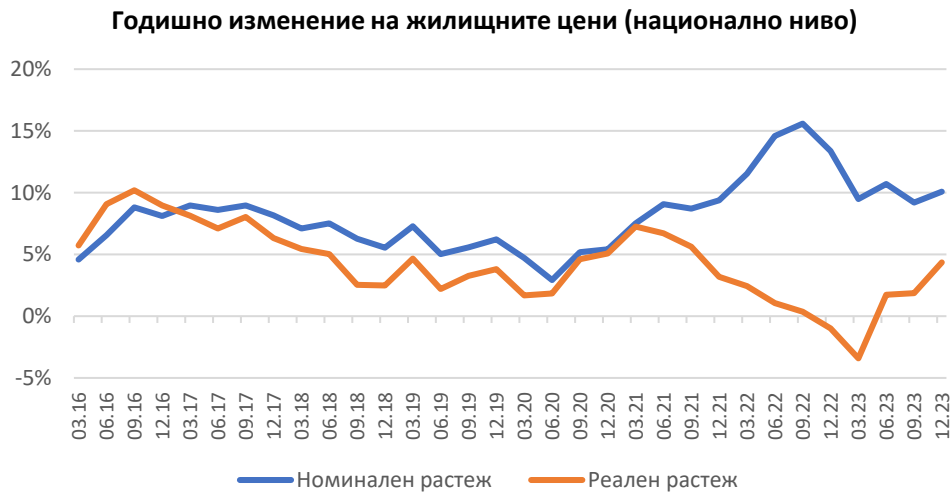
Източник: БНБ

Преглед на обемите новоотпуснати кредити по интервали на показателя LTV-O показва, че през 2022 г., 2023 г. и в началото на 2024 г. най-висок обем от новоотпуснатите кредити попада в интервала на LTV-O от 70-80%, следван от интервала 80-90%, докато кредитите с показател LTV-O над 90% заемат незначителен обем. В структурно отношение, преобладаващата част от кредитите, обезпечени с жилищен недвижими имот, се отпускат от групата на значимите институции при всички интервали на показателя LTV-O, като за разглеждания период не се наблюдават значителни изменения.

Източник: БНБ

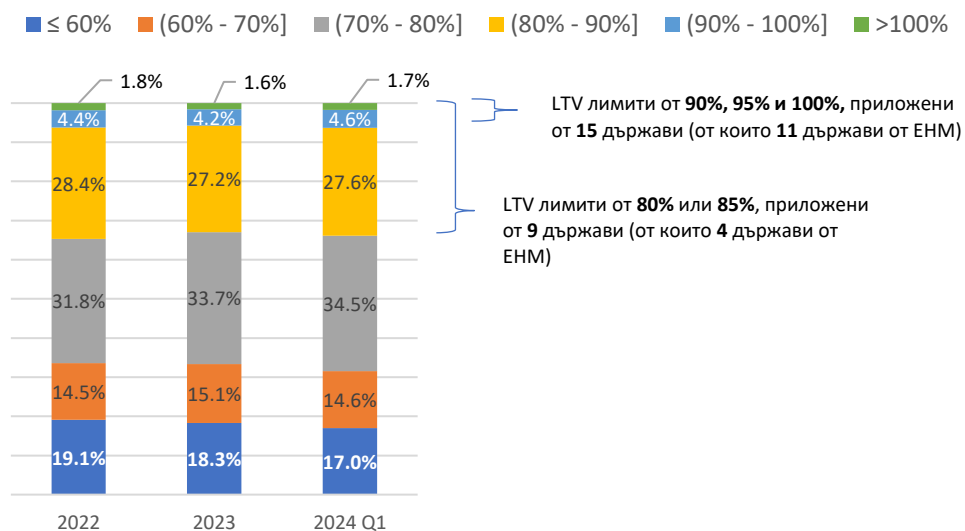
Показателите за степента на обезпеченост, измерени със съотношението LTV-O, отразяват по-високите нива на кредитиране и едновременно с това нарастващите цени на недвижимите имоти. В реално изражение, в края на 2023 г. годишното изменение на жилищните цени е положително и нараства, но остава близо до дългосрочната средна на показателя за последните осем години.

Източник: НСИ и изчисления на БНБ

С цел да бъдат адресирани средносрочните системни рискове, свързани с повишените темпове на жилищно кредитиране в условията на ниски лихвени равнища, през последните години, в редица държави от ЕИП започна процес на разработване и въвеждане на мерки, насочени към кредитополучателите (т. нар. „borrower-based measures“, BBMs). По отношение на показателя LTV-O до момента са въведени мерки от общо 24 държави от ЕИП, от които 15 държави са част от ЕНМ. Преобладаваща част от мерките целят да ограничат новоотпусканите кредити в диапазона с LTV-O от на или над 90%.

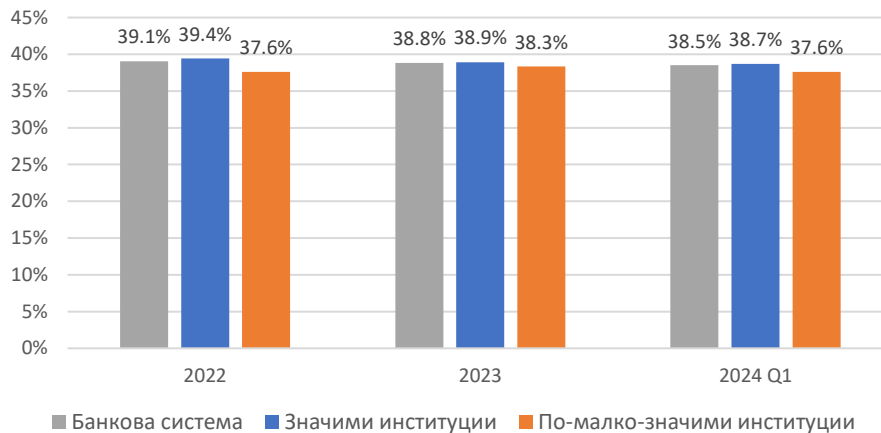
Разпределение на новотпуснатите кредити в България, обезпечени с ЖНИ, по интервали на LTV-O спрямо въведени LTV лимити от държави от ЕИП

Източник: БНБ и ЕССР ([Overview of national macroprudential measures](#), 30 April 2024)

Средно-претегленото „съотношение между размера на текущите плащания във връзка с обслужването на дълга и месечния доход на кредитополучателя при отпускане“, DSTI-O, измерващо способността на кредитополучателите да обслужват задълженията си, се подобрява плавно през 2022 г., 2023 г. и първото тримесечие на 2024 г. Изчисленията по подгрупи показват, че в структурно отношение значимите институции кредитират при минимално по-високи показатели за DSTI-O спрямо банковата система, докато стойностите на показателите DSTI-O са относително по-ниски при по-малко значимите институции.

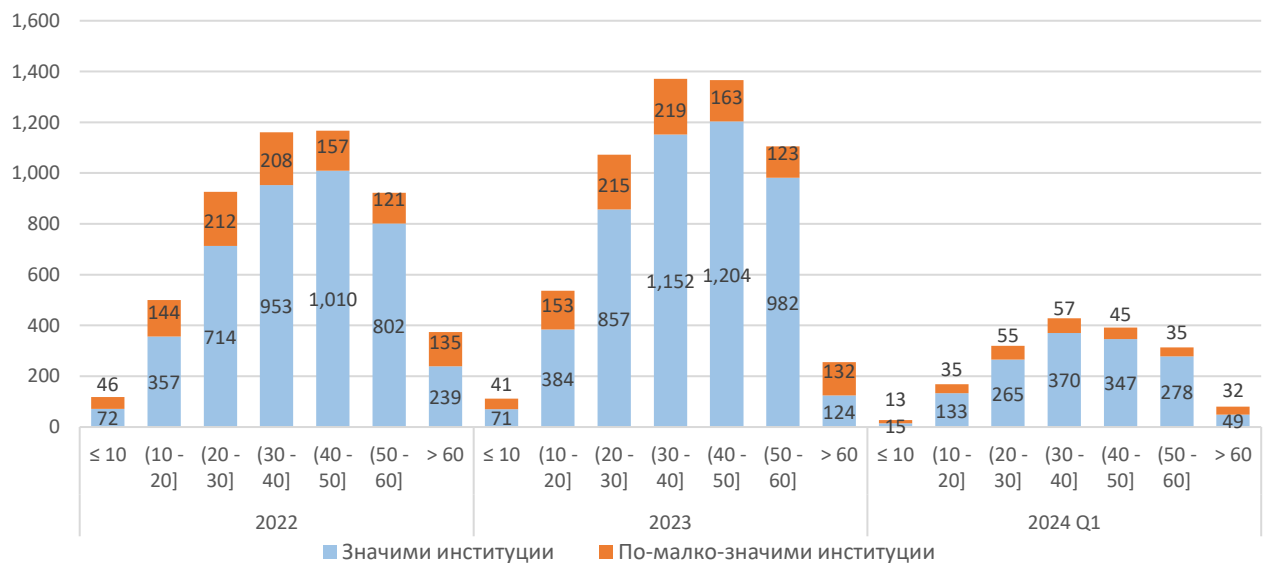
Среднопретеглен показател (DSTI-O)

Източник: БНБ

Наблюдаваното разпределение по интервали на DSTI-O сочи относително най-голям обем новоотпуснати кредити, обезпечени с жилищни недвижими имоти, в интервалите на показателя от 20% до 60%. Както и при LTV-O, преобладаваща част от кредитите при всички интервали на DSTI-O се отпускат от значимите институции.

Разпределение на новоотпуснатите кредити по интервали на DSTI-O (в млн.лв.)

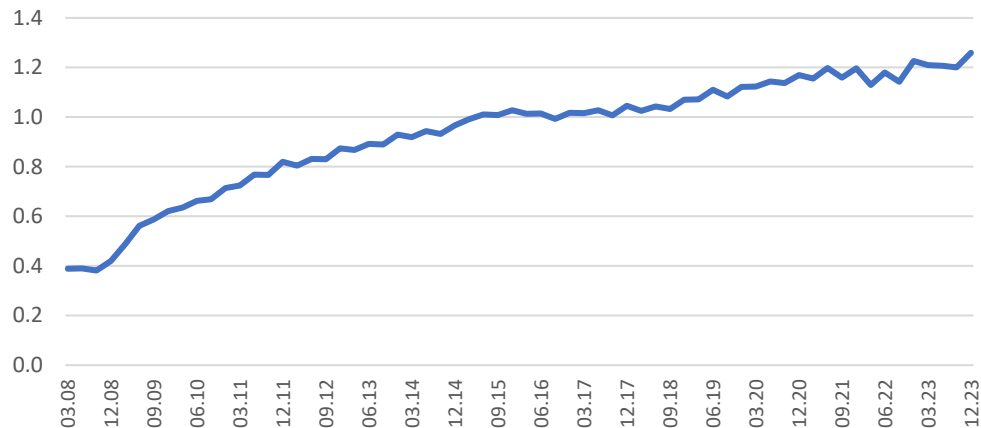

Източник: БНБ

В хоризонта на наблюдение не се наблюдава влошаване на кредитните стандарти отчитащи степента на платежоспособност, което може да бъде обвързано с ръста на трудовите възнаграждения, наблюдаван през последните няколко години.

Изчисленият показател за достъпност, измерен със съотношението между брутната работна заплата на национално ниво и средната цена на жилища на кв. метър в областните градове, показва тенденция за плавно и устойчиво подобряване на достъпността до жилища.

**Коефициент на достъпност:
средна брутна работна заплата (национално ниво) към средна
цена на жилища на кв.м. (областни градове, изчисление)**

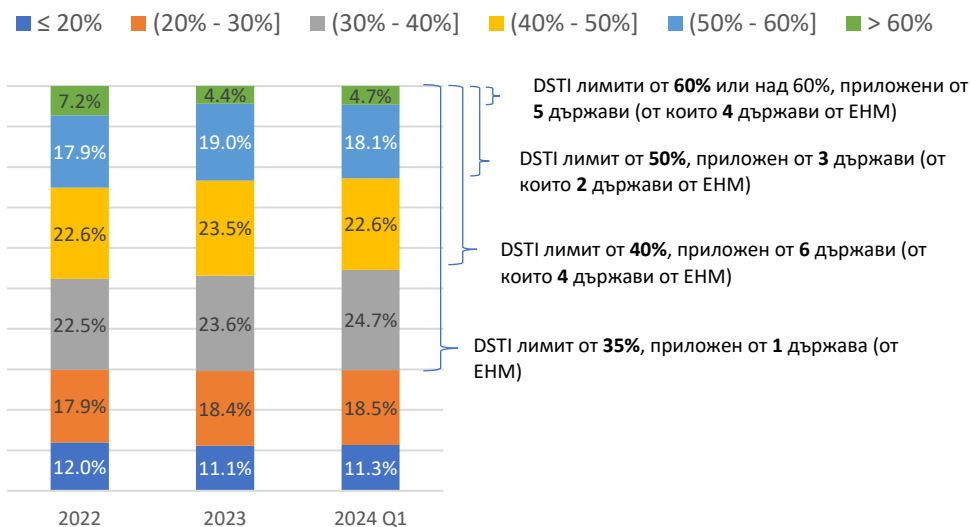

Източник: НСИ и изчисления на БНБ

Бележки: Показателят изобразен на графиката дава опростена представа за това в каква степен средната брутна работна заплата покрива средната цена за квадратен метър на жилищата. Повишение на показателя показва най-общо подобрене на достъпността до жилища. Необходимо е да се има предвид, че показателят се базира на данни за брутните възнаграждения, не включва разходи по отпускане и обслужване на жилищни кредити и е представен само с илюстративна цел.

Введените мерки по отношение на показателя DSTI-O до момента са общо от 15 държави от ЕИП, от които 11 държави са част от ЕНМ. Основна част от мерките целят да ограничат новоотпусканите кредити в диапазона с DSTI-O съответно над 40% (6 държави), над 50% (3 държави) и над 60% (5 държави).

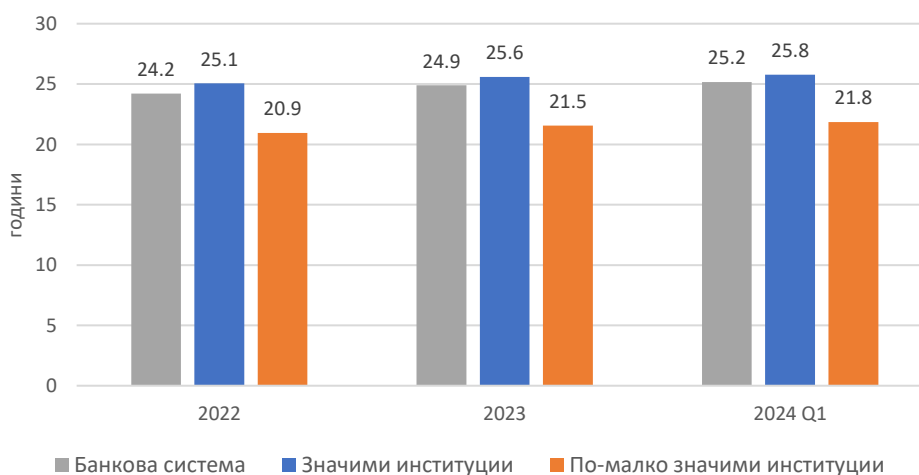
Разпределение на новопуснатите кредити в България, обезпечени с ЖНИ, по интервали на DSTI-O спрямо въведени DSTI лимити от държави от ЕИП

Източник: БНБ и ЕССР ([Overview of national macroprudential measures](#), 30 April 2024)

Анализът на агрегираните данни за банковата система показва, че дълговата тежест през първото тримесечие на 2024 г. се разпределя средно за 25.2 години, което представлява увеличение спрямо 2022 г., когато средният матуритет на новопоетите задължения е бил 24.3 години. Тенденцията на увеличение на срока на новоотпусканите кредити е резултат основно от увеличаването на средния им размер, което от своя страна отразява повишението на жилищните цени. Така например, през първото тримесечие той възлиза на 198 хил. лв. спрямо 156 хил. лв. средно за 2022 г.

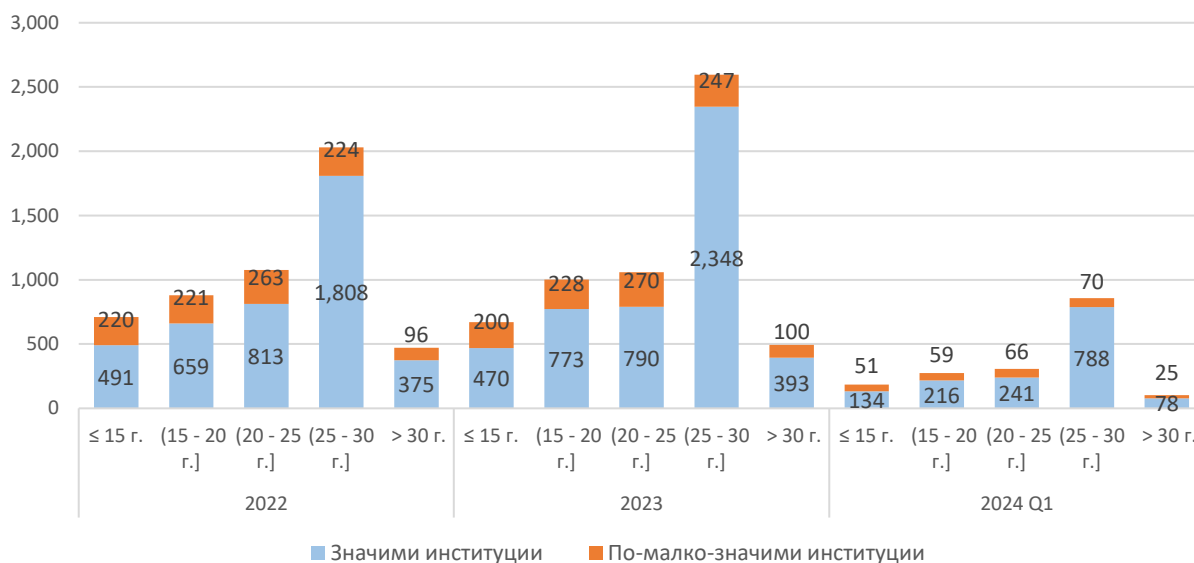
Среднопретеглен матуритет

Източник: БНБ

Срочността на новоотпуснатите кредити се увеличава както при значими, така и при по-малко значими институции, но кредитирането на значимите институции се откроява със сравнително по-високи матуритети.

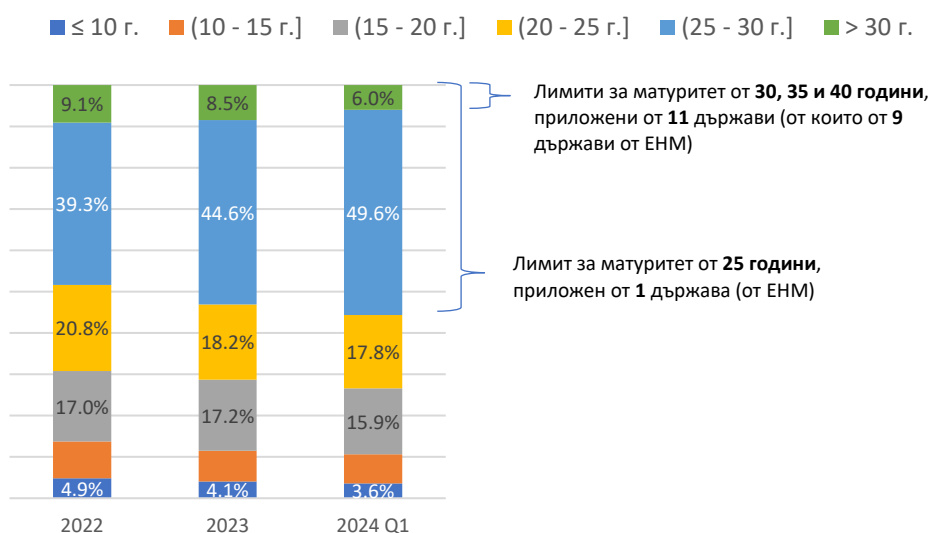
Разпределение на новоотпуснатите кредити по интервали на матуритет (в млн.лв.)

Източник: БНБ

До момента общо 12 държави от ЕИП, от които 10 държави от ЕНМ, са въвели мерки по отношение на максималния матуритет на кредитите, обезпечени с жилищни недвижими имоти, Преобладаващата част от тези мерките целят да ограничат новоотпусканите кредити с матуритет над 30 години.

Разпределение на новоотпуснатите кредити в България, обезпечени с ЖНИ, по интервали на матуритет спрямо въведени лимити за матуритет от държави от ЕИП

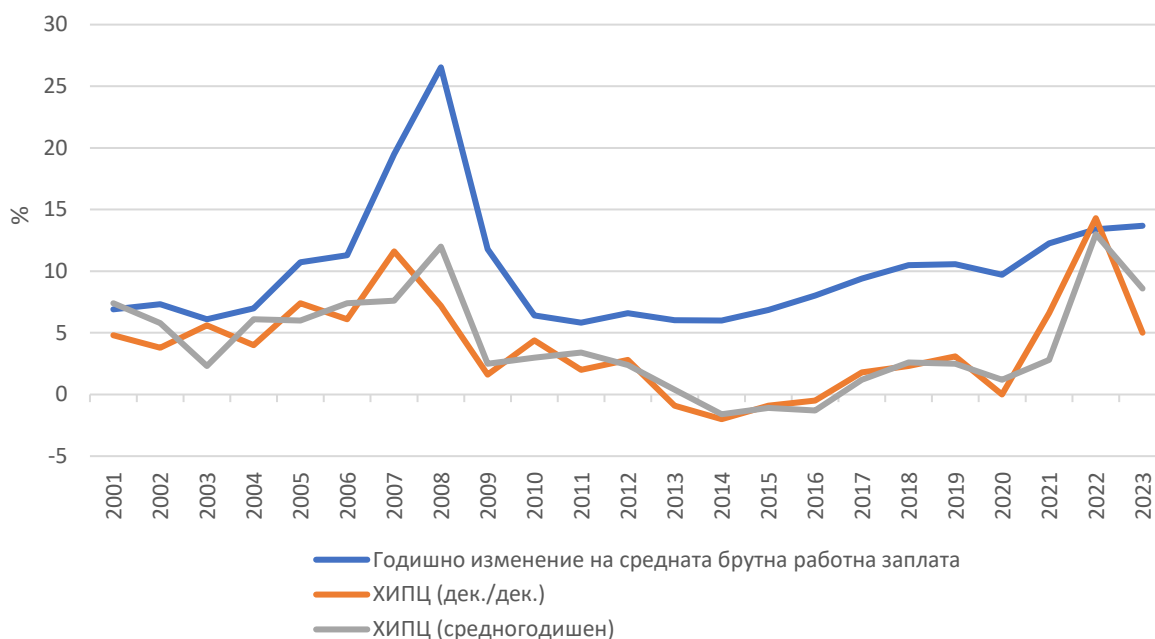

Източник: БНБ и ЕССР ([Overview of national macroprudential measures](#), 30 April 2024)

Макроикономически фактори

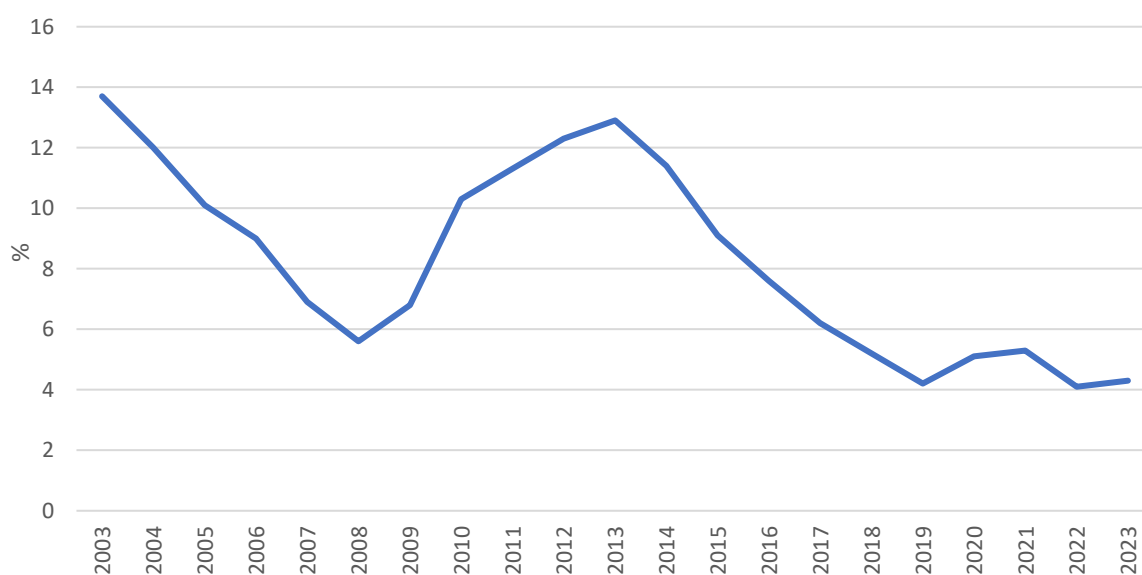
Търсенето на жилищни кредити е повлияно в значителна степен от процесите на трудовия пазар. Средната брутна работна заплата нараства с темпове, по-високи от изменението на потребителските цени, а коефициентът на безработица е на ниски равнища. Недостигът на работна сила формира очаквания за запазване на тези тенденции през следващите години, въпреки че потенциално влошаване на икономическата среда може да се отрази върху заетостта и доходите и да засегне капацитета за обслужване на задълженията.

Годишен растеж на средната брутна работна заплата и ХИПЦ

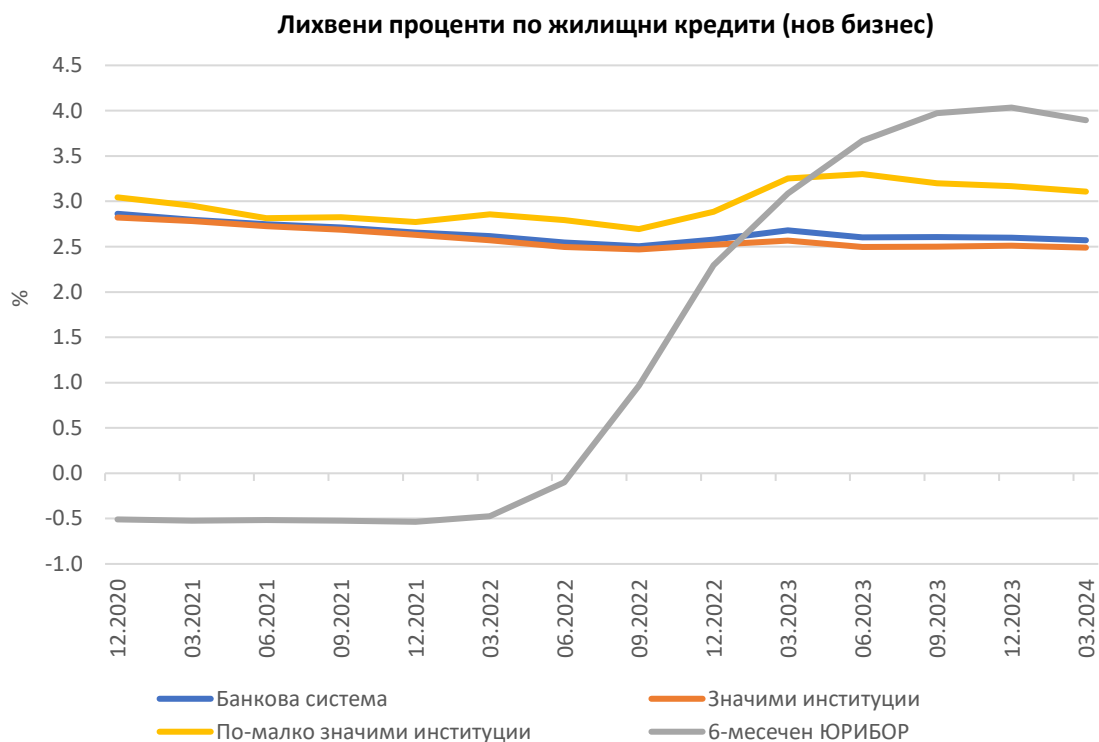
Източник: НСИ

Коефициент на безработица (на база на данни от Наблюдение на работната сила)

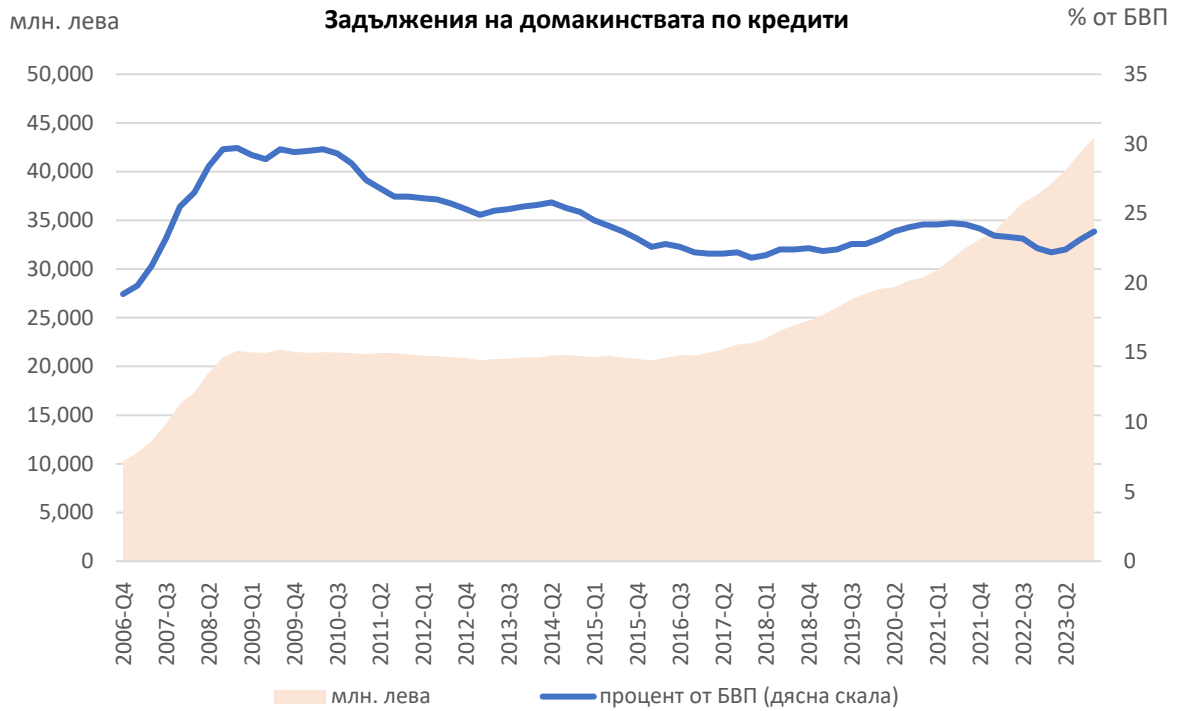
Източник: НСИ

В рамките на текущия лихвен цикъл затягането на паричната политика в еврозоната се пренася относително слабо и бавно, особено в сегмента на домакинствата. При ценообразуването на жилищните кредити преобладаващата част от кредитните институции използват референтни индекси, базирани на лихвените проценти по депозитите на ниво система, които се запазват на ниски равнища в условията на висока ликвидност в банковия сектор.

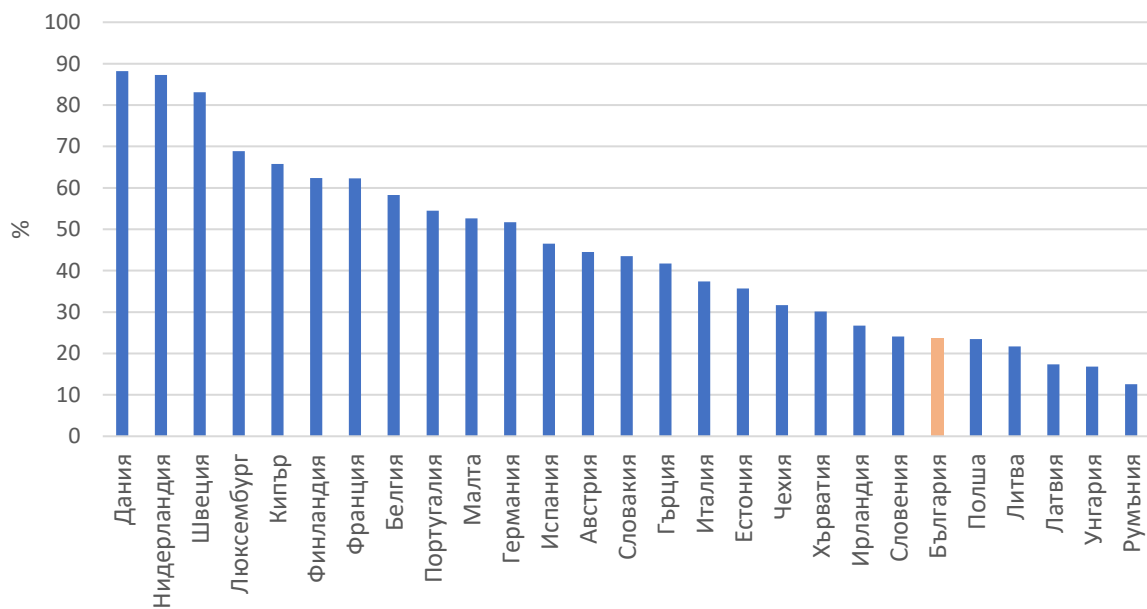
Източник: БНБ и ЕЦБ

Независимо от повишената активност на кредитния пазар, секторът на домакинствата в България продължава да се характеризира с относително ниска задлъжнялост. Към края на 2023 г. общите задължения на домакинствата по кредити (в т.ч. небанковите) възлизат на 23.7% от БВП (едно от най-ниските равнища на съотношението „кредити за домакинствата/БВП“ сред страните от ЕС).

Източник: БНБ

Задължения на домакинствата по кредити, процент от БВП (2023 Q4)

Източник: Евростат

Предприети от БНБ мерки относно размера на минималните задължителни резерви (ЗМР)

Предвид високия кредитен растеж, силното потребителско търсене и значителния инфлационен натиск, на 26 април 2023 г. УС на БНБ взе решение за увеличаване на процента на задължителните минимални резерви по привлечените от банките средства на две стъпки. Считано от 1 юни 2023 г., процентът на ЗМР по привлечените от банките средства от нерезиденти бе увеличен от 5% на 10%, а от 1 юли 2023 г., процентът на ЗМР по привлечените от банките средства от резиденти и от нерезиденти бе увеличен от 10% на 12%. Решението има за цел затягане на монетарните условия в страната чрез изтегляне на част от свръхликвидността в банковата система, като по този начин се намали свободният ресурс и кредитният капацитет на банките и се създаде стимул за по-бързо и силно пренасяне на повишените лихвени проценти в еврозоната върху лихвените проценти в България.

Обобщение

В резултат на дългогодишната надзорна политика на БНБ, насочена към системното изграждане и съхраняването на буфери, в банковата система е създадена устойчивост по линия на ликвидност, капитал, ефективност и качество на кредитите. Не се наблюдава структурен системен риск по линия на текущите равнища на прилаганите от банките кредитни стандарти, видно от среднопретеглените стойности на ключовите показатели, или по линия на задлъжнялостта на домакинствата, която остава ниска и е съпътствана от положителни тенденции при доходите. Налице е изразен кредитен растеж, който БНБ наблюдава регулярно на база на широк набор от регулаторни, макроикономически и други индикатори. Предвид представения анализ и в контекста на поддържаните високи нива на капиталови буфери, ликвидност и рентабилност от страна на банките, към настоящия момент хипотезата „прегриване“ в сегмента кредитиране, обезпечено с жилищни недвижими имоти не е подкрепена. Устойчивостта на банковата система към потенциални шокове остава адекватна, като БНБ ще продължи да провежда активна макропруденциална политика с всички инструменти по ЗКИ, включително и мерки засягащи кредитната дейност на банките при необходимост от допълнителна интервенция.